

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
(Мінфін)

вул. М. Грушевського 12/2 м. Київ 01008 тел. (044) 206-59-47, факс 425-90-26
e-mail: infomf@minfin.gov.ua, код ЄДРПОУ 00013480

від _____ 20__ р. № _____ На № _____ від _____ 20__ р.

**Асоціація «Інформаційні
технології України»**

вул. Ярославська, 58, м. Київ, 04071

Про розгляд листа

Міністерство фінансів України розглянуло лист Асоціації «Інформаційні технології України» від 20.10.2020 № 34/10 щодо видання узагальнюючої податкової консультації стосовно обрання спрощеної системи оподаткування іноземцями та особами без громадянства, які зареєстровані суб'єктами господарської діяльності та не отримали посвідку на постійне або тимчасове місце проживання, і в межах компетенції повідомляє.

Щодо порядку реєстрації іноземців та осіб без громадянства.

На сьогодні порядок реєстрації фізичних осіб у Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків регулюється Положенням про реєстрацію фізичних осіб у Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 29.09.2017 № 822, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25.10.2017 за № 1306/31174 (зі змінами).

Іноземці та особи без громадянства для реєстрації у Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків (далі – Державний реєстр) подають відповідному контролюючому органу особисто або через представника:

Облікову картку фізичної особи – платника податків № 1ДР (далі – Облікова картка), яка є водночас заявою для реєстрації у Державному реєстрі;

документ, що посвідчує особу, зокрема, паспортний документ іноземця – документ, виданий уповноваженим органом іноземної держави або статутною організацією ООН, що підтверджує громадянство іноземця, посвідчує особу іноземця або особу без громадянства, надає право на в'їзд або виїзд з держави і визнається Україною;

засвідчений в установленому законодавством порядку переклад українською мовою (після пред'явлення повертається) документа, що посвідчує особу.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000062BD280076C18800

Підписувач Максименко Лариса Петрівна

Дійсний з 25.09.2020 14:39:36 по 25.09.2022 14:39:36

Міністерство фінансів України

11220-16-10/35037 від 16.11.2020

Реєстрація фізичної особи у Державному реєстрі здійснюється протягом трьох робочих днів від дня подання до контролюючого органу Облікової картки.

Іноземці, особи без громадянства, які проживають або перебувають за кордоном та не можуть прибути до відповідного контролюючого органу в Україні, у разі необхідності реєстрації в Державному реєстрі та отримання документа, що засвідчує реєстрацію особи у Державному реєстрі, можуть надіслати поштою на адресу ДПС Облікову картку та ксерокопію з чітким зображенням документа, що посвідчує особу.

Підпис фізичної особи на Обліковій картці повинен бути засвідчений у встановленому законодавством порядку. При цьому документи, видані компетентними органами іноземної держави та складені іноземною мовою, повинні бути засвідчені в установленому законодавством України порядку та перекладені українською мовою, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України.

Документ, що засвідчує реєстрацію у Державному реєстрі фізичної особи, яка проживає або перебуває за кордоном та не може прибути до відповідного контролюючого органу в Україні, може бути надісланий до закордонної дипломатичної установи України за місцезнаходженням особи за кордоном або за письмовим клопотанням особи на вказану нею адресу за кордоном.

Щодо порядку реєстрації іноземного громадянина як ФОП в Україні.

Для реєстрації в Україні фізичною особою – підприємцем необхідно:

zareєструватися в Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків та отримати реєстраційний номер облікової картки платника податків;

заповнити заяву про державну реєстрацію фізичної особи підприємцем (далі – Заява), в якій може зазначатися прохання про реєстрацію такої особи платником податку на додану вартість та/або обрання спрощеної системи оподаткування. Форма Заяви затверджена наказом Міністерства юстиції України від 19.05.2020 № 1716/5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 20.05.2020 за № 454/34737 «Про оновлення форм заяв у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань»;

подати Заяву державному реєстратору. При цьому Заява може бути подана у паперовій або електронній формі. У паперовій формі документи подаються особисто заявником або поштовим відправленням.

Якщо документи подаються у паперовій формі, заявник пред'являє документ, що посвідчує особу. Для іноземця таким документом є національний, дипломатичний чи службовий паспорт іноземця або інший документ, що посвідчує особу іноземця.

У разі подання документів представником додатково подається примірник оригіналу (нотаріально засвідчена копія) документа, що підтверджує повноваження законного представника особи, або нотаріально посвідчена довіреність.

У разі подання заяви про державну реєстрацію поштовим відправленням справжність підпису заявника повинна бути нотаріально засвідчена.

Документи в електронній формі подаються заявником через портал електронних сервісів відповідно до Порядку державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, визначеному Міністерством юстиції України, за умови підписання заявником заяви з використанням засобів електронної ідентифікації з високим рівнем довіри. Реєстрація фізичної особи – підприємця може бути здійснена через Єдиний державний вебпортал електронних послуг «Портал Дія».

Розгляд документів, поданих для державної реєстрації, здійснюється державним реєстратором протягом 24 годин після надходження таких документів, крім вихідних та святкових днів, за результатами якого державним реєстратором приймається рішення: про зупинення розгляду документів, відмову у державній реєстрації або державну реєстрацію фізичної особи – підприємця.

У разі прийняття рішення про проведення державної реєстрації фізичної особи – підприємця державний реєстратор вносить до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (далі – Єдиний державний реєстр) запис про державну реєстрацію фізичної особи – підприємця та у день проведення реєстраційної дії надсилає такі відомості до ДПС у порядку інформаційної взаємодії між технічним адміністратором Єдиного державного реєстру та інформаційними системами ДПС.

Взяття на облік фізичної особи – підприємця в контролюючому органі здійснюється у день отримання відомостей з Єдиного державного реєстру.

Відомості щодо перебування на обліку в контролюючих органах платників податків щоденно оприлюднюються на офіційному вебпорталі Міністерства юстиції України (<https://usr.minjust.gov.ua>) та у відкритій частині інформаційно-телекомунікаційної системи «Електронний кабінет» (<http://cabinet.tax.gov.ua>).

Взяття на облік фізичної особи – підприємця підтверджується випискою з Єдиного державного реєстру (далі – Виписка), яка надсилається (видається) фізичній особі – підприємцю у порядку, встановленому Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань».

За наявності у Виписці даних про взяття на облік в контролюючому органі фізичній особі – підприємцю можна звертатися до банківської установи для відкриття рахунку.

Щодо порядку обрання іноземним громадянином, які зареєстровані фізичними особами – підприємцями спрощеної системи оподаткування.

Згідно зі статтею 42 Конституції України кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом.

Відповідно до статті 42 Господарського кодексу України підприємництво – це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність,

що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку.

Відповідно до пункту 177.12 статті 177 Податкового кодексу України (далі – Кодекс) іноземці та особи без громадянства, які зареєстровані підприємцями згідно із законодавством України, є резидентами.

Підпунктом 14.1.213 пункту 14.1 статті 14 Кодексу визначено, що резидент – це фізична особа, яка має місце проживання в Україні. У разі якщо особа має місце проживання також в іноземній державі, вона вважається резидентом, якщо така особа має місце постійного проживання в Україні. Якщо особа має місце постійного проживання також в іноземній державі, вона вважається резидентом, якщо має більш тісні чи економічні зв'язки (центр життєвих інтересів) в Україні.

У разі якщо державу, в якій фізична особа має центр життєвих інтересів, не можна визначити, або якщо фізична особа не має місця постійного проживання у жодній з держав, вона вважається резидентом, якщо перебуває в Україні не менше 183 днів (включаючи день приїзду та від'їзду) протягом періоду або періодів податкового року.

Достатньою (але не виключною) умовою визначення місця знаходження центру життєвих інтересів фізичної особи є місце постійного проживання членів її сім'ї або її реєстрації як суб'єкта підприємницької діяльності.

Нормами Кодексу передбачено дві системи оподаткування, які фізична особа – підприємець може обрати: спрощена система оподаткування та оподаткування доходів, отриманих фізичною особою – підприємцем від провадження господарської діяльності, крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування.

Спрощена система оподаткування є особливим механізмом справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів, визначених пункту 297.1 статті 297 ПКУ, на сплату єдиного податку в порядку та на умовах, встановлених главою 1 розділу XIV Кодексу, з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності (пункту 291.2 статті 291 Кодексу).

Фізична особа – підприємець може самостійно обрати спрощену систему оподаткування, якщо така особа відповідає вимогам, встановленим главою 1 Кодексу та реєструється платником єдиного податку в порядку, визначеному главою 1 Кодексу (пункту 291.3 статті 291 Кодексу).

Порядок обрання або переходу на спрощену систему оподаткування або відмова від спрощеної системи оподаткування врегульовано статті 298 Кодексу, згідно з підпунктом 298.1.1 пункту 298.1 якої для обрання або переходу на спрощену систему оподаткування суб'єкт господарювання подає до контролюючого органу заяву (далі – заява).

Заява подається за вибором платника податків, якщо інше не передбачено Кодексу, в один з таких способів:

- 1) особисто платником податків або уповноваженою на це особою;
- 2) надсилається поштою з повідомленням про вручення та з описом вкладення;

3) засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням вимог законів України від 22 травня 2003 року № 851-IV «Про електронні документи та електронний документообіг» зі змінами та доповненнями та від 05 жовтня 2017 року № 2155-VIII «Про електронні довірчі послуги» зі змінами та доповненнями;

4) державному реєстратору під час державної реєстрації створення юридичної особи або державної реєстрації фізичної особи – підприємця. Відповідна заява або відомості передаються до контролюючих органів у порядку, встановленому Законом України від 15 травня 2003 року № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» зі змінами та доповненнями.

Крім того, на сьогодні новостворені суб'єкти господарювання мають можливість заявити на Порталі Дія про своє бажання добровільно зареєструватися платником єдиного податку без подання окремої реєстраційної заяви про застосування спрощеної системи оподаткування під час державної реєстрації фізичної особи – підприємця.

Підпунктом 298.1.2 пункту 298.1 статті 298 Кодексу визначено, що зареєстровані в установленому порядку фізичні особи – підприємці, які до закінчення місяця, в якому відбулася державна реєстрація, подали заяву щодо обрання спрощеної системи оподаткування та ставки єдиного податку, встановленої для першої або другої групи, вважаються платниками єдиного податку з першого числа місяця, наступного за місяцем, у якому відбулася державна реєстрація.

Зареєстровані в установленому законом порядку суб'єкти господарювання (новостворені), які протягом 10 днів з дня державної реєстрації подали заяву щодо обрання спрощеної системи оподаткування та ставки єдиного податку, встановленої для третьої групи, яка не передбачає сплату податку на додану вартість, вважаються платниками єдиного податку з дня їх державної реєстрації.

Слід зазначити, що перелік видів діяльності, здійснення яких не дає права на застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, визначено пунктом 291.5 статті 291 Кодексу.

Враховуючи вищезазначене, фізичні особи – іноземці або особи без громадянства, які зареєстровані суб'єктами господарської діяльності, можуть обрати спрощену систему оподаткування, якщо вони відповідають сукупності критеріїв, що передбачені главою 1 розділу XIV Кодексу.

Щодо видання узагальнюючої податкової консультації

Наказом Міністерства фінансів України № 811 від 27.09.2017 (далі – наказ № 811) затверджено Порядок надання узагальнюючих податкових консультацій, який визначає процедуру надання Мінфіном узагальнюючих податкових консультацій (далі – Порядок).

Зокрема, пунктом 2 наказу № 811 передбачено, що узагальнена інформація про результати практичного застосування законодавства з питань оподаткування із пропозиціями щодо необхідності надання узагальнюючих податкових

консультацій надається Мінфіну Державною фіскальною службою України (Державною податковою службою України).

Пунктом 4 розділу II Порядку передбачено, що узагальнена інформація про результати практичного застосування законодавства з питань оподаткування, з питань сплати єдиного внеску надається Міністерству фінансів України та включає: інформацію стосовно значної кількості індивідуальних податкових консультацій; інформацію стосовно запитів про надання роз'яснень, що стосуються всіх або значної кількості платників податків; інформацію про обставини, що свідчать про неоднозначність окремих норм податкового та іншого законодавства.

Ураховуючи що, діючим законодавством чітко визначений порядок державної реєстрації іноземців та осіб без громадянства у Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків, а також порядок обрання спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, для видання узагальнюючої податкової консультації немає підстав.

**Директор Департаменту
податкової політики**

Лариса МАКСИМЕНКО